

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

Дмитро КАРПАЧОВ

УДК 658:338.512

**ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В
УМОВАХ ТОВ «КОРУМ ДРУЖКІВСЬКИЙ МАШЗАВОД»**

Спеціальність 051 – економіка

АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра

Краматорськ- Тернопіль, 2021

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі Економіки підприємства Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України (м. Краматорськ - Тернопіль).

Науковий керівник – кандидат економічних наук, доцент,
Тетяна ГІТІС,
Донбаська державна машинобудівна академія
Міністерства освіти і науки України
(м. Краматорськ - Тернопіль), викладач кафедри
економіки підприємства.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент **Костянтин СИМАКОВ**,
Донбаська державна машинобудівна академія (м. Краматорськ - Тернопіль),
викладач кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки

Захист роботи відбудеться 28 грудня 2022 року о 10-00 на засіданні
екзаменаційної комісії з атестації у Донбаській державній машинобудівній
академії Міністерства освіти і науки України за адресою : 84300, Україна,
Донецька область, м. Краматорськ, б-р. Машинобудівників, 39, ауд. 2417 (під
час обмежень воєнного стану - дистанційно з використанням платформи
Google Meet)

Секретар екзаменаційної комісії з атестації
кандидат технічних наук, доц.

Сергій КАСЬЯНЮК

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження кваліфікаційної роботи полягає в тому, що необхідність вивчення витрат підприємства впливає з того факту, що в кінцевому рахунку їх сукупність має вирішальний вплив на формування практично всіх фінансових показників, вони є об'єктом фінансового планування і контролю з боку фінансових служб підприємства.

На виробничих підприємствах одним з найважливіших є питання обліку собівартості і оперативність, з якою керівництво підприємства може отримати ці дані. Від цього, в більшості випадків, залежить, чи може підприємство конкурувати, залишаючись на ринку, або буде банкрутом, будучи не в змозі розрахуватися з боргами. При цьому підприємство може розробляти як свої внутрішні методи обліку, так і використовувати вже відомі.

У сучасних складних умовах розвитку ринкових відносин і конкуренції для більшості вітчизняних підприємств головна проблема полягає не в тому, щоб виробити продукцію, а в тому, щоб її реалізувати. Через обмежену споживчого попиту підприємства не можуть встановити високі ціни на продукцію. Тому, вирішуючи питання про виробництво продукції, вони, перш за все, повинні виходити з собівартості.

Питомі витрати - це якісний показник діяльності підприємств, що впливає на ціну продукції і, відповідно на фінансовий результат діяльності підприємства. Таким чином, можна сказати, що нижня межа ціни залежить від вартості виробництва (собівартості продукції).

Проблема оптимізації та управління витратами впливає з необхідності удосконалення діяльності підприємства за центрами відповідальності та за місцями виникнення витрат.

Питанням обліку, контролю, управління та оптимізації витрат присвячено роботи багатьох відомих вчених-економістів, таких як: Андрющенко І.С., Біла О.Г., Білоусова І.А., Чумаченко М.Г., Бородкін О.П., Бутинець Ф.Ф., Кірдіна О.Г., Латишева О.В., Касьянюк С.В., Мілявський М.Ю., Підгора Є.О., Панасюк В.М., Партин Г.О., Ясінська А.І., Цал-Цалко Ю.С., Череп Л.В. та ін. У цих та інших працях значна увага приділяється питанням розкриття суті та специфіки обліку, управлінню та оптимізації витрат на підприємствах

Мета і завдання дипломної роботи. Метою кваліфікаційної роботи є комплексний аналіз ефективності управління витратами на виробництво та реалізацію продукції

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- вивчення основних видів витрат на виробництво продукції;
- аналіз загальної суми витрат на виробництво продукції;
- аналіз структури собівартості;
- аналіз собівартості окремих виробів;
- розробити рекомендацій, спрямованих на зниження рівня витрат;
- розробити процедуру вдосконалення механізму управління витратами на виробництво;

- проаналізувати результати заходів по оптимізації витрат у структурному підрозділі машинобудівного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування та управління витратами промислового підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи до аналізу й оцінки рівня витрат в умовах промислового підприємства.

Методи дослідження. *Методологічною основою* роботи є сукупність способів і принципів наукового пізнання, загальних і спеціальних методів і прийомів, що використовувалися в дослідженні. *Теоретичною основою* кваліфікаційної роботи стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань економічного аналізу витрат, їх обліку, контролю і управління на підприємствах, засад бізнес-проектування, функціональної логістики та функціонального моделювання, методичні посібники та підручники, чинні законодавчі й нормативні акти України, що регулюють формування витрат підприємств в Україні, статистичні та аналітичні дані.

Для досягнення визначеної мети й поставлених завдань використано систему загальнонаукових і спеціальних методів проведення досліджень, а саме: *системний підхід* – для визначення теоретичного й практичного базису управління витратами підприємства; *логіко-діалектичний* – для диференціювання категорій "витрати", "затрати" і під час дослідження й уточнення інструментарію їх управління; *методи аналізу та синтезу, групування* – для виявлення ознак і характеристики витрат та собівартості, *графічний, табличний та елементи моделювання* – для обліку, прогнозування і моделювання витрат, собівартості продукції і певних видів діяльності, їх управління та прогнозування.

Інформаційну базу роботи склали дисертації, монографії і інші наукові праці вітчизняних та закордонних вчених з питань управління витрат підприємств, методичні посібники та підручники, фінансова звітність підприємства та облікова інформація ТОВ «Корум Дружківський машзавод», офіційні статистичні дані, ресурси й видання мережі Internet, результати власних досліджень автора.

Новизна одержаних результатів полягає в систематизації та розробці теоретичних засад і наданні практичних рекомендацій щодо управління витрат ТОВ «Корум Дружківський машзавод» з урахуванням визначених резервів зниження собівартості продукції підприємства.

удосконалено:

сутність організаційно-економічного механізму управління витрат промислового підприємства (на прикладі ТОВ «Корум Дружківський машзавод»). Визначено алгоритм (процедуру) управління витратами промислового підприємства для забезпечення його сталого економічного розвитку.

дістало подальшого розвитку:

науково-методичні підходи до визначення поняття формування та управління витратами та методів їх оцінювання, які на відміну від існуючих дають можливість уникнути суб'єктивного характеру і комплексно досліджувати реальний стан рівня витрат;

концепція управління витратами підприємства, яка враховує стратегічний та оперативний рівні, що забезпечить комплексну реалізацію функцій управління відповідно до стратегії сталого розвитку підприємства;

інструментарій управління витратами підприємства, який ґрунтується на використанні сучасних методів функціонального моделювання та менеджменту;

науково-методичні підходи до визначення суті витрат підприємств підприємства;

обґрунтування заходів щодо виявлення резервів зниження витрат на підприємстві;

обґрунтування результату удосконалення системи управління витратами та їх оптимізації;

обґрунтування заходів щодо забезпечення безпечних умов праці при роботі на ПЕОМ шляхом визначення небезпечних та шкідливих виробничих факторів та оцінки безпеки при надзвичайних ситуаціях.

Практичне значення одержаних результатів. Одержані результати та розроблені рекомендації становлять методичну основу управління витратами підприємства. Результати дослідження спрямовані на оптимізацію витрат ТОВ «Корум Дружківський машзавод» з використанням сучасного інструментарію моделювання витрат.

Особистий внесок здобувача. Наукові розробки, положення, висновки та рекомендації, які наведені в кваліфікаційній роботі, є результатом самостійно проведеного автором аналізу рівня витрат ТОВ «Корум Дружківський машзавод» і дослідження можливостей удосконалення системи управління витратами для забезпечення покращення результатів діяльності підприємства.

Обсяг та структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку 40 використаних джерел і 3 додатки.

Робота викладена на 9 сторінках основного комп'ютерного тексту, містить 27 таблиць, 5 рисунків, 3 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Перший розділ роботи «**Теоретичні основи аналізу витрат на виробництво продукції**» спрямований на визначення суті поняття «витрати» і «собівартість», встановлення їх видів, принципів їх калькулювання, а також систематизацію і визначення особливості їх обліку і управління на підприємстві України.

В роботі з'ясовано, що в економічній літературі немає єдиного підходу щодо визначення сутності поняття витрат, воно є неоднозначним, інколи, суперечливим і має певні недоліки.

Певний рівень витрат, що складається на підприємстві, формується під впливом процесів, що протікають в його виробничій, господарській та фінансовій сферах. Так, чим ефективніше використання у виробництві матеріально-технічних, трудових і фінансових ресурсів і раціональніше методи їх управління, тим більше з'являється можливостей для зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції.

У сучасному виробництві велике значення має обчислення витрат в грошовому вимірі на вироблену продукцію (роботи, послуги) і на виробництво або господарську діяльність підприємства в цілому. Спосіб обчислення витрат в грошовому вимірі на обрану одиницю (об'єкт) за статтями витрат називають калькуляцією. Оформляється вона у вигляді документа (калькуляційного листа) і відображає собівартість продукції. При складанні кошторису витрат від операційної діяльності підприємства, останні групуються також за економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати.

Встановлено, що в економічній літературі управління витратами зазвичай розглядають як «складний багатоаспектний та динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства; система принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, заснованих на використанні об'єктивних економічних законів».

Доведено, що частіше у фаховій науковій літературі «одночасно йдеться і про методи управління витратами, і про методи обліку витрат, а усі досліджені методики управління витратами підприємства можна розділити на дві групи: за країнами виникнення і застосування» - вітчизняні та методи країн ближнього зарубіжжя (попроцесний і позамовний та ін.) та методи далекого зарубіжжя.

В роботі з'ясовано що виявлення резервів зниження собівартості має спиратися на комплексний техніко-економічний аналіз роботи підприємства: вивчення технічного і організаційного рівня виробництва, використання виробничих потужностей і основних фондів, сировини і матеріалів, робочої сили, господарських зв'язків.

Істотний вплив на рівень витрат роблять техніко-економічні фактори виробництва. Це вплив проявляється в залежності від змін у техніці, технології, організації виробництва, в структурі і якості продукції і від величини витрат на її виробництво. Аналіз витрат, як правило, проводиться систематично протягом року з метою виявлення внутрішньовиробничих резервів їх зниження.

Аналіз собівартості може проводитися за такими основними напрямками: аналіз динаміки узагальнюючих показників собівартості і факторів її зміни; аналіз собівартості одиниці продукції або собівартості 1 грн. товарної продукції; аналіз структури витрат і її динаміки; аналіз собівартості продукції за статтями; факторний аналіз собівартості за статтями; виявлення резервів зниження собівартості.

У другому розділі **«Аналіз собівартості продукції ТОВ «Корум Дружківський машзавод»** приведена характеристика діяльності підприємства і визначені можливості для управління витрат.

На сьогоднішній день ТОВ «Корум Дружківський машзавод» є найбільшим підприємством вугільного машинобудування України та країн СНД з випуску гірничошахтного обладнання. Завод має в своєму розпорядженні потужну виробничу базу, представлену розвиненим зварювально-збірним, ливарним і ковальсько-пресового виробництвами.

Основним напрямком діяльності ТОВ «Корум Дружківський машза-вод» в даний час є виробництво механізованих кріплень і агрегатів для роботи в різних гірничо-геологічних умовах з потужністю пласта від 0,8 м до 4,5 м для пологих, похилих і крутих пластів, стругових установок, стругових комплексів, скребкових конвеєрів, вагонеток шахтних, електровозів рудничних, гіровоз, дизелевозів, верхняків металевих, стійок посадочних, устаткування механізації поверхні шахти і приствольних дворів, запасних частин гірничошахтного обладнання і інший продукції для задоволення потреб вугільної промисловості.

Також підприємство спеціалізується в ремонті, відновленні і сервісно-му обслуговуванні гірничошахтного обладнання; надання інженерних по-слуг, виконання робіт в сфері проектування та програмного забезпечення промислового і непромислового характеру для власних потреб і стороннім замовникам; розробці, виготовленні і реалізації товарів народного споживання; здійсненні навчальної діяльності.

Аналіз показав, що фактичні витрати підприємства збільшилися в 2021 році в порівнянні з 2020 роком на 74522,31 тис. грн. при цьому спостерігається зростання всіх статей витрат, крім загальновиробничих витрат.

Результати розрахунку свідчать про те, що у порівнянні з 2020 роком і в 2021 році відбулися перевитрата по всіх елементах витрат.

Порівняльний аналіз планової та фактичної структури не виявив істотних відхилень. У той же час порівняльний аналіз фактичної структури по 2020 і 2021 році показав, що питома вага матеріальних витрат збільшився більш ніж на 5%, що пов'язано, в основному, з ростом цін на кольорові метали. Позитивним моментом є зниження майже на 3,5% загальновиробничих витрат.

Аналіз свідчить про те, що і в 2020 і в 2021 році фактичні витрати на 1 грн. продукції були вище планових, в той же час фактична величина даного показника протягом звітного періоду знизилася 3,19 коп., що є позитивною тенденцією.

Аналіз показав, що фактичні витрати на виробництво «Кріпль механізована» на 3 119,28 грн. вище планових, при цьому перевитрата стався за всіма статтями витрат крім основної заробітної плати.

В результаті проведеного факторного аналізу можна зробити висновок, що збільшення обсягів виробництва призвело до зниження витрат на виготовлення 1 шт., а зміна змінних і постійних витрат призвели до збільшення собівартості 1 шт. аналізованого виробу, тобто справили негативний вплив.

В цілому, аналіз свідчить про перевищення фактичних витрат над плановими, що робить необхідним розробку рекомендацій щодо зниження витрат підприємства.

Результати проведеного аналізу дозволили встановити існуючі вади у використанні ресурсів та можливості оптимізації витрат залізничного цеху, зокрема витрат логістичної діяльності.

У третьому розділі **«Розробка заходів вдосконалення механізму управління витратами на виробництво в умовах ТОВ «Корум Дружківський машза-вод»** було розглянуто сучасні напрями оптимізації витрат підприємства, обрано інструментарій удосконалення системи управління витрат завдяки

застосування процедури функціонального моделювання та обґрунтовано його використання.

На більшості машинобудівних підприємств застосовуються методи обліку і калькулювання собівартості продукції, що не враховують повною мірою специфічні особливості технології та організації виробництва машинобудівної продукції. В результаті спотворюється собівартість окремих видів продукції і послуг, стають неможливими встановлення економічно обґрунтованих цін, оцінка результатів господарської діяльності, розробка і проведення ефективних заходів, спрямованих на зниження собівартості продукції і підвищення рентабельності роботи підприємств галузі.

З огляду на особливості підприємств машинобудування і приблизну структуру витрат, можна запропонувати номенклатуру калькуляційних статей, що дозволяє відобразити в собівартості машинобудівної продукції витрати по окремим, найбільш важливим напрямкам, а також врахувати основні технологічні процеси машинобудівного виробництва:

- 1) сировину та матеріали;
- 2) покупні напівфабрикати;
- 3) внутрішньозаводське переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів;
- 4) напівфабрикати власного виробництва;
- 5) знос спеціальних інструментів і спеціального оснащення;
- 6) основна зарплата;
- 7) премія;
- 8) відхилення;
- 9) додаткова зарплата;
- 10) відрахування на соціальне страхування;
- 11) витрати на підготовку і освоєння виробництва;
- 12) відрахування в резерв;
- 13) загальновиробничі витрати;
- 14) адміністративні витрати;
- 15) втрати від браку;
- 16) спецвитрати;
- 17) резерв на вислугу років;
- 18) відрахування на капітальний ремонт.

З наведеної угруповання видно, що поряд з існуючою на більшості машинобудівних підприємств номенклатурою статей калькуляції з метою управлінського обліку рекомендується виділення таких статей, як «Внутрішньозаводське переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів», «Напівфабрикати власного виробництва», «Знос спеціальних інструментів і спеціального оснащення», а також «Витрати на підготовку і освоєння виробництва». Це пов'язано з особливостями роботи підприємств машинобудівної галузі. Так, в машинобудуванні в великій кількості використовуються спеціальні інструменти (ріжучий, вимірювальний, складальний інструмент) і спеціальне оснащення (моделі, штампи, прес-форми, кокилі, різні пристосування). Відмінною особливістю спеціальних інструментів і оснастки є те, що ці предмети використовуються лише при виробництві певних видів виробів. Такі інструменти

і оснащення виготовляються за спеціально розробленими кресленнями у великій кількості, і тому дуже бажано виділити їх в самостійну статтю калькуляції «Знос спеціальних інструментів і спеціального оснащення».

Також в окремих випадках на підприємствах, що мають металургійні цехи (мартенівські, прокатні, ливарні), собівартість їх продукції в витратах на виробництво доцільно показувати комплексної статтею «Напівфабрикати власного виробництва». Особливо це важливо для заводів, що мають заготівельні цехи. Це пов'язано з тим, що багато заводів штамповки, поковки і відливки чавунні і сталеві виробляють власними силами і купують у інших підприємств. Тому для порівняльного аналізу собівартості цих заготовок необхідно виділити інформацію про витрати за своїми напівфабрикатами. Крім того, виділення даної статті в управлінському обліку дозволить значно поліпшити управління такими витратами і оперативно реагувати на їх зміну.

На підприємствах, де в процесі виробництва відбувається переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів і витрати по їхньому переміщенню займають значну питому вагу в собівартості продукції, доцільно виділення таких витрат в окрему статтю калькуляції «Внутрішньозаводське переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів». За цією статтею слід враховувати витрати на утримання та експлуатацію авто- і електрокарів, автомашин, автотранспорту, тепловозів та інших видів нетехнологічного транспорту.

Слід зазначити, що на машинобудівних підприємствах, як правило, значну частку в собівартості товарної продукції займають витрати на підготовку і освоєння виробництва. Тому з метою ефективного управління такими витратами доцільно виділити їх в окрему статтю калькуляції. Витрати на підготовку і освоєння виробництва включають в себе витрати на освоєння нових технологічних процесів і виробництво нових видів продукції, витрати на освоєння нових агрегатів, цехів, виробництв і т. П. На підприємствах машинобудування до складу витрат на підготовку і освоєння виробництва нових видів продукції входять витрати на проектні та конструкторські роботи, розробку технології виробництва, виготовлення спеціальних інструментів і спеціального оснащення, випробування інструментів і матеріалів, налагодження обладнання,

Таким чином, запропонована номенклатура калькуляційних статей дозволить відобразити в собівартості продукції машинобудування видатки за окремими найбільш важливих напрямків, більш повно врахувати специфіку роботи галузі, а також виділити основні технологічні процеси машинобудівного виробництва.

На підставі множинного регресійного та дисперсійного аналізу встановлено залежність між прибутком підприємства та виторгом і собівартістю.

Таблиця 3.5. – Результати аналізу

	Коефі- цієнти	Стандар тна помилка	t- статис- тика	P- Значенн я	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
У-перетин	-14415,67	19436,576	-0,74168	0,59373	-261380,79	232549,5	-261381	232549,5
виторг	0,07253	0,03077	2,35776	0,25537	-0,31838	0,463458	-	0,463458
собівартість	-0,05083	0,06238	-0,814891	0,56471	-0,84338	0,741724	-	0,741724

Відповідно залежність між прибутком та виторгом і собівартістю має вигляд:

$$\text{прибуток} = 0,07253 * \text{виторг} - 0,05083 * \text{собівартість} - 14415,67$$

Графічно залежність представлена на рисунку 3.1.

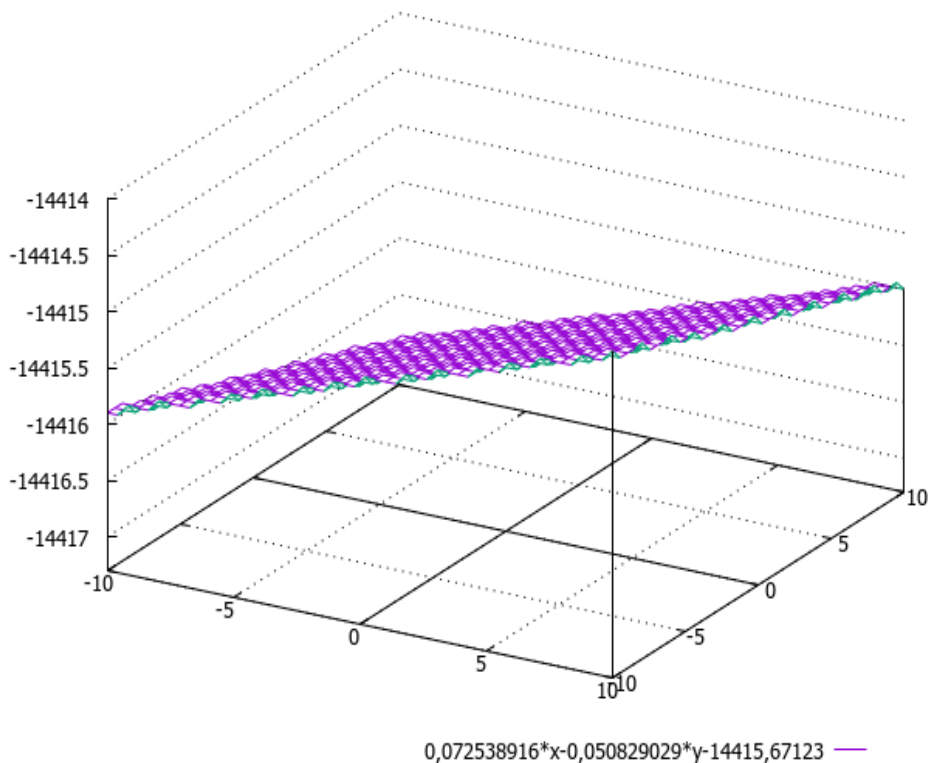

Рисунок 3.1 – Залежність між прибутком та виторгом і собівартістю (побудовано на підставі фінансової звітності та власних розрахунків).

Крім того, з метою зниження витрат на ріжучий інструмент пропонується використовувати змінні пластини та інструмент з нанесеним покриттям, що значно підвищить строк його експлуатації.

Впровадження запропонованих рекомендацій дозволить скоротити як накладні витрати, так і прямі витрати на виробництво металопродукції.

При цьому прогнозується, що загальні витрати знизяться на 21323,77 тис грн. або на 2,27%.

ВИСНОВКИ

Основним результатом магістерської кваліфікаційної роботи є вирішення актуального науково-практичного завдання щодо поглиблення теоретичних положень, обґрунтування науково-методичних засад і розробки практичних рекомендацій з економічного обґрунтування системи управління витратами на підприємстві ТОВ «Корум Дружківський машзавод». Це дозволило сформулювати наступні висновки теоретичного та науково-практичного характеру.

1. Розглянуто суть витрат та встановлено особливості процесу управління витратами на підприємствах в закордонній практиці та в Україні, проаналізовано особливості побудови системи управління витрат на промислових підприємствах, визначено шляхи її удосконалення шляхом реалізації процесного підходу та оптимізації бізнес-процесів. Визначено процедура обліку витрат та калькулювання собівартості в умовах промислового підприємства. Досліджено теоретичні аспекти формування системи управління витратами.

2. Здійснено аналіз витрат машинобудівного підприємства і визначено резерви їх зниження та можливості їх оптимізації (на прикладі ТОВ «Корум Дружківський машзавод»). На підставі проведеного аналізу витрат визначено проблеми, які заважають підвищити рівень ефективності діяльності та конкурентоспроможності.

3. Розроблено процедуру удосконалення основних процесів діяльності промислового підприємства, що дозволило встановити резерви зниження витрат і можливості їх. Проведений аналіз рівня та обліку витрат дозволив запропонувати внести певні корегування з метою оптимізації витрат і покращення результатів діяльності підприємства у цілому.

4. Обґрунтовано, з огляду на особливості підприємств машинобудування і приблизну структуру витрат, можливість запропонувати номенклатуру калькуляційних статей, що дозволяє відобразити в собівартості машинобудівної продукції витрати по окремим, найбільш важливим напрямків, а також врахувати основні технологічні процеси машинобудівного виробництва. З запропонованого угруповання видно, що поряд з існуючою на більшості машинобудівних підприємств номенклатурою статей калькуляції з метою управлінського обліку рекомендується виділення таких статей, як «Внутрішньозаводське переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів», «Напівфабрикати власного виробництва», «Знос спеціальних інструментів і спеціального оснащення», а також «Витрати на підготовку і освоєння виробництва». Це пов'язано з особливостями роботи підприємств машинобудівної галузі.

АНОТАЦІЯ

Дмитро КАРПАЧОВ. Вдосконалення системи управління витратами в умовах ТОВ «Корум Дружківський машзавод». - Кваліфікаційна праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 Економіка. – Донбаська державна машинобудівна академія МОН України, Краматорськ - Тернопіль, 2022.

У роботі визначено сутність поняття «витрати», були розглянуті теоретичні аспекти використання методів та критеріїв оцінки витрат підприємства, визначені сучасні підходи щодо оцінки собівартості і витрат підприємства.

У роботі проведено комплексний аналіз витрат та визначено резерви зниження собівартості і витрат ТОВ «Корум Дружківський машзавод». У роботі надані рекомендації щодо можливості зниження витрат та удосконалення системи їх управління.

Запропоновано номенклатуру калькуляційних статей, що дозволяє відобразити в собівартості машинобудівної продукції витрати по окремим, найбільш важливим напрямків, а також врахувати основні технологічні процеси машинобудівного виробництва. З запропонованого угруповання видно, що поряд з існуючою на більшості машинобудівних підприємств номенклатурою статей калькуляції з метою управлінського обліку рекомендується виділення таких статей, як «Внутрішньозаводське переміщення матеріалів, напівфабрикатів і виробів», «Напівфабрикати власного виробництва», «Знос спеціальних інструментів і спеціального оснащення», а також «Витрати на підготовку і освоєння виробництва». Це пов'язано з особливостями роботи підприємств машинобудівної галузі.

Крім того, з метою зниження витрат на ріжучий інструмент пропонується використовувати змінні пластини та інструмент з нанесеним покриттям, що значно підвищить строк його експлуатації.

В четвертому розділі наведено напрямки забезпечення безпечних та комфортних умов праці і проведено оцінка умов праці на робочому місці.

Ключові слова: витрати, кошторис, собівартість, змінні і постійні витрати, прямі і непрямі витрати, оптимізація витрат, управління витратами, моделювання, бізнес-процес, логістичні витрати, оптимізація транспортування

SUMMARY

Dmitro KARPATCHOV. Improve management costs in terms of "Korum Druzhkivka machine works." - Qualifying work manuscript.

Thesis for obtaining educational degree master's degree in Economics 051. - Donbass State Engineering Academy Education of Ukraine, Kramatorsk, 2021.

In this paper the essence of the concept of "costs" were considered theoretical aspects of methods and evaluation criteria expenses, certain current approaches to assess the costs and expenses of the company.

The paper contains a comprehensive analysis of the costs and identified reserves to reduce the cost and expense of "Korum Druzhkivka machine works." The paper provided recommendations on the possibility of reducing costs and improving their management.

A calculation range of items that can be shown in the cost of production engineering costs of some of the most important areas, and consider the basic processes of engineering production. With the proposed groups shows that along with existing in most engineering companies nomenclature of calculation for the purpose of management accounting is recommended selection of items such as "in-plant movement of materials, intermediate products and products", "Semi-finished products of own production," "Wear special tools and special equipment" and "The costs of training and development of production." This is due to the peculiarities of Engineering industry.

In addition, in order to reduce the cost of cutting tools proposed to use removable plate and coated tool that will significantly increase its working life.

In the fourth section provides directions to ensure safe and comfortable working conditions and evaluated conditions in the workplace.

Keywords: *costs estimates, costs, variable and fixed costs, direct and indirect expenses, costs, cost management, modeling, business process logistics costs, optimization of transportation*